

Gezinsbehandeling van suïcidale jongeren: een casus

I. Rood

Published online: 17 November 2015
© Bohn Stafleu van Loghum 2015

Samenvatting De gezinscontext dient zo veel mogelijk bij de behandeling van suïcidaliteit bij jongeren betrokken te worden, ook als de jongere zegt dat hij dit niet wil of niet nodig vindt. Dit is de belangrijkste aanbeveling uit de *Multidisciplinaire Richtlijn Diagnostiek en Behandeling van suïcidaal gedrag*. Want niet alleen kennen ouders een emotionele betrokkenheid bij hun kind, zij zijn de gezagsdragers en dit brengt juridische verantwoordelijkheden met zich mee.

Trefwoorden Suïcidaliteit · Gezinsbehandeling

Bij jongeren met suïcidaal gedrag blijken, in de aanloop tot dat suïcidale gedrag, de gezinsrelaties van belang. Wetenschappelijk bewijs voor de meerwaarde van een gezinsbehandeling ten opzichte van individuele therapie is er niet. Het advies in de Richtlijn is gebaseerd op consensus onder experts die werken met suïcidaliteit onder jongeren [1]. ‘Betrek zo snel en intensief mogelijk het gezin bij acute suïcidale crisissituaties’, is hun advies, ‘want enkele gezinsgesprekken kunnen soms wonderen doen en de behandelduur bekorten.’ Het voorbeeld in het kader illustreert dit.

Tijdens een gesprek met zijn ouders liet Peter zich ontvallen dat zij zijn leven belangrijker vonden dan hij. Zo maakten zijn ouders zich druk om zijn geïsoleerde bestaan; hij ging niet meer naar school, liep vast in de omgang met leeftijdgenoten en was depressief. Peter werd een steeds indringender onderwerp van gesprek tussen de ouders en hij trok zich steeds meer terug. Naarmate hij zich meer terugtrok, werd hij een nog indringender onderwerp van gesprek tussen de ouders.

I. Rood (✉)
Eigen praktijk in Lochem,
Lochem, Nederland
e-mail: inekerood1@gmail.com

Naar aanleiding hiervan stelde de hulpverlener aan Peter de volgende circulaire vraag: ‘Heb je enig idee wat het voor je ouders betekent dat zij jouw leven belangrijker vinden dan jij?’ Nog voor Peter daar antwoord op kon geven, reageerde vader als door een wesp gestoken en barstte in tranen uit. Hij vertelde over zijn angst dat zijn zoon zich op zijn kamer zou kunnen suïcidieren. Toen Peter dit hoorde, besepte hij voor het eerst sinds lange tijd dat zijn vader van hem hield en hem niet wilde missen. Een eerste stap in een proces van verandering, waarna er toekomstgerichte vragen werden gesteld: ‘Hoe wil jij dat jouw leven er over vijf jaar uitziet?’ En: ‘Hoe denk je dat jouw ouders hopen dat jouw leven er over vijf jaar uitziet?’ Zo konden taken en verantwoordelijkheden opnieuw worden afgestemd waardoor weer ontwikkeling mogelijk werd.

In een gezinsbehandeling worden verstoorde interactiepatronen en vastgelopen circulaire processen tussen de gezinsleden onderzocht. Een systeemtherapeut stelt vragen over de onderlinge relaties om de vastgelopen interactieprocessen te doorbreken. Een gezinsbehandeling creëert openingen, waardoor de onderlinge betrekkingen worden besproken en bijgesteld. Van daaruit kan er een toekomstperspectief ontwikkeld worden [2].

Literatuur

1. Hemert AM van, et al. Multidisciplinaire richtlijn diagnostiek en behandeling van suïcidaal gedrag. Utrecht: De Tijdstroom; 2012.
2. Meerdinkveldboom J, Rood I, Kerkhof A. De Gezinsbehandeling van suïcidale adolescenten. Amsterdam: Boom Uitgeverij; 2016.

I. Rood, system-psychotherapeut.